

Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozó Szolgálat Konferenciája,
Tóth Miklós áhitata Tahitófalu 2015. július 18.

Haza a mennyországban – magyar református világstratégia

Alapigék:

Pál apostolnak a Rómabeliekhez írott levele 9. rész, 23-26 vers:

És hogy megismertesse az ő dicsőségének gazdagságát az irgalom edényein, melyeket eleve elkészített a dicsőségre, mit szólhatsz ellene? Akikül el is hívott minket nemcsak a zsidók, hanem a pogányok közül is, A mint Hoseásnál is mondja: Hívom a nem én népemet én népemnek; és a nem szeretettet szeretettnek. És léssen, hogy azon a helyen, a hol ez mondatott nékik: Ti nem vagytok az én népem, ott az élő Isten fiainak fognak hívni.

és

Máté evangéliuma 28. rész, 18-20 vers:

És hozzájuk menvén Jézus, szóla nékik: Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Elmenvén azért, tegyetek tanítványokká minden népeket, megkeresztelvén őket az Atyának, Fiúnak és a Szent Léleknek nevében. Tanítván őket, hogy megtartsák mindazt, a mit én parancsoltam néktek: ímé én ti veletek vagytok minden napon a világ végezetéig. Ámen!

Kedves Testvéreim!

Mi összegyűltünk nagyjából Nyugat-Európából itt Magyarországon, hogy a magunk 'nyugati' helyzetéből nézve a magyar reformátusság világstratégiáját vegyük szemügyre. Ez merőben más megközelítés, mintha ezt a kérdést magyarországi kiindulópontból tekintenék meg. A kérdést feltesszük magunknak egy olyan időpontban, amikor a magyarságot évek óta a nyugati sajtóban folyamatosan támadások érik a Magyarország által választott politikai és gazdasági problémamegoldások kapcsán. Ezek a támadások gyakran azt eredményezik, hogy nyugati országok átveszik ugyanazokat az akciókat, amelyeket Magyarország bevezetett (s amelyek ellen bevezetésük idején a nyugati sajtó tüzzel-vassal cikkezett) anélkül, hogy megemlítenék azoknak a magyar eredetét. Magyarországnak menthetetlenül mint 'diktatúrának' kell megbélyegezve lennie a nemzetközi porondon. Ha Angliában – amely ezévből 2015-ben büszkén ünnepli alkotmányos államformája alaptörvénye, az *Magna Carta* 1215-ben történt létrejöttének 900 éves jubileumát – például a konzervatív párt nyeri meg a parlamenti többséget, akkor bevezeti a maga alkotmányos terveit. Ha Magyarországon, a világ második és az európai kontinens első államában, amelyben hét évvel később, 1222-ben az *Aranybullában* egy második *Magna Carta* látott napvilágot, - amely alaptörvényre azután minden államfő esküt tett - hasonló parlamentáris módon alkotmányos változtatásokat hajtanak végre egy kommunista diktatúra következményeinek az eltörlésére, akkor rá a 'diktatúra' pecsétjét próbálják ütni azok, akiknek a barátságában és elkötelezett egyetemes szabadságszeretetében mi mindig hittünk és ma is hiszünk annak ellenére, hogy ők bennünket ismételtelen cserbenhagytak a történelem során s tudjuk, hogy újra cserben fognak hagyni nagy szavakkal vagy azok ellenére. Egyedül vagyunk.

Pál apostol azt mondja, hogy a történelem megfordul. Azok, akiket semmibe vettek, azok lesznek a fontosak, azokon fog fordulni minden. Nos, Testvéreim, ez a mi helyzetünk, ez a mi feladatunk a jövőre.

Egy olyan világba kerültünk, amelyben a 'nyugati' világ feladta a harcot a rátörő erőkkel szemben, sőt az őt megsemmisíteni akaró erőket még erősíti romboló munkájukban. Ugyanakkor mindnyájan tudjuk, hogy ez így nem mehet tovább. Itt nekünk 180 fokkal kell fordulnunk, szemben az árral. Itt van szükség ránk, az elveszettnek tűnő helyzetek végvári harcosaira, akik megfordítják az események sorát. Ezek vagyunk mi, ezek voltunk mi történelmünk folyamán. Nem is tehattünk és nem is tehetünk másként. Hogyan mondhatjuk ezt? Miért mondjuk ezt?

Magyarország 1526-ban elköltözött a mennyországba s azóta a mannyországban él. A mennyország tartotta meg mindmáig. Jó feltennünk magunknak a kérdést, hogy mi lett volna Magyarországból, ha nem lett volna reformáció. Az ország legnagyobb része kirabolva, elpusztítva, a lakosság rabláncra fűzve, az egész társadalmi és alkotmányos struktúra – ideértve a katolikus egyházi szervezetet - megsemmisítve. Ha nem jött volna a reformáció, amelynek következtében Magyarországon a lakosság 80-85 százalékában protestáns, legnagyobb részében református lett, akkor talán Magyarország egy elmuzlimosodott második Bosznia lett volna. A reformáció egyik legfontosabb hozománya az volt, hogy a mindennapi ember és Isten között a direkt kapcsolatot helyreállította. , amely a katolikus egyház kényszerű közvetítő szerepvállalása következtében elveszett. A reformáció megtartotta a magyarságot a keresztyénségben s ezáltal Európában. Két, a 16. században létrejött könyv tartotta meg a magyarságot: Verböczi Hármaskönyve 1514-ben és a Károlyi Biblia 1590-ben. Ezek nélkül széthullottunk volna. Verböczi volt az, aki az egész országban élő Szent Korona Tant törvénybe foglalta, amely a magyarság szellemi alaprajzát mindmáig megadja: a belső természetes egyensúly alkotmányos rendszerét, mindezt az isteni létbe beleiktatva. Ezt fejezi ki a 'szent' szó a 'korona' szava mellett. Történelmünkbe egy nagy keresztyén üdvtörténet van beleírva, amely kezdődik Emese álmával, folytatódik azzal a mondással, hogy Szent István felajánlja Magyarországot a Boldogasszonynak - s a Boldogasszony a magyaroknak nemcsak Szűz Mária, hanem egyben az ősmagyar vallás isteni személye is -, meg tovább az árpádházi szentek történeteiben, a középkori énekeinkben, a zsoltárainkban, az erdélyi fejedelmek történeteiben, Tinódi Lantos Sebestyén, Balassi Bálint, Zrínyi Miklós költeményeiben, a Rákóczi-kor prédikációiban, a Reform-kor írói alkotásaiban, Ady Endre és Reményik Sándor és Sinka István vallásos verseiben.

Ahogy mondtam, azóta a mennyországban élünk. Mi ezt tudjuk s ezt magátólértetődőnek tekintjük. Minket mindmáig a mennyország tart meg. Ezért nem fog rajtunk a sok megaláztatás sem. Mi minderre szuverén magasságból lenézünk, mert tudatában vagyunk a magunk nemes értékvilágának, amelyet beleöntünk a magunk mindennapi világába. A mi számunkra a szent világ valóság, az egyedüli számunkra és egyben az egész emberiségre érvényes valóság. Ezért mi újra és újra önmagunkat visszük mézárszékre, azaz az áldozati oltárra. Mi a 'szent' valóságért meghalunk. Ez a jelentése annak, hogy Magyarország a keresztyénség / a Nyugat védőbástyája. Mi annak a tudatában élünk, hogy mi önmagunkat másokért áldozzuk fel. Számunkra a keresztyénség, annak értékvilágával nem üzlet, nem kedves társadalmi összjáték, hanem *véres sors*. Így rendeltetett. A mi számunkra a keresztyénség az egyedüli létforma, amint az egész világ számára a keresztyénség az egyedüli jövődőt építő létforma . A mi magyar esetünkben azonban számunkra egyedül ez a megoldás létezik, mert nekünk nem adatott más önfenntartási lehetőség. A mi feladatunk tehát a keresztyénséget hirdetni és terjeszteni az egész világon. Magyaroknak lenni keresztyénséget jelent.

Ismerjük a 'Szentistváni állameszmét', amelynek a lényege az, hogy a különböző népcsoportok az országon belül a saját kultúrájuk szabályai szerint éljenek. Ennél toleránsabb

államkoncepció nem képzelhető el. Ez a szeppe világának az életformája, amelyben ha egy népcsoport egy másik egészébe belekapcsolódik, akkor megőrzi a maga identitását. Senki sem követeli tőle, hogy azt feladja. Nem kényszerítik más vallásra, nem kényszerítik más nyelvre, más életszabályokra. Ez volt a magyar állam alapállása s ez maradt mindmáig. A magyart nem érdekli két dolog: hogy mi a másik nemzetisége és mi a másik vallása. A keresztyénséget Szent István rákényszerítette az országra, mert ez túlélési szükségszerűség volt. (Később még egyszer történt ez, a 17. század végén, a gályarab prédikátorok idején, midőn a reformáció által megtartott magyarságot királyai részben visszakényszerítették a katolikus egyház keretébe.) Ha Magyarország azt tette volna, amit sok más ország tett, t.i. a magyar nyelv rákényszerítését mindenkire, aki az országban élt, akkor nem lett volna Trianon, akkor a Kárpátmedencében mindenki magyarul beszélne most. Nem tettük. Latinul beszéltünk az országgyűlésben és a megyegyűléseken. Otthon mindenki a maga saját nyelve szerint élt. Bennünket egy szellemi kapocs kötött és köt egybe, a Magyar Szent Korona eszmei egysége. ‘Zivataros századainkban’ pedig két könyv tartott minket össze: Verböczi Hármaskönyve és a Károli Biblia. A Reformáció és e két könyv nélkül nem lenne ma Magyarország. A 19. században ott találtuk magunkat hirtelen egy nyelvek szerint nemzetileg átrendeződő világban, miközben a saját királyaink mindent megtettek, hogy elkocsonyásítsák a mi nemzeti tudatunkat. Ez mégsem sikerült. Velünk mindig akkor nem sikerülnek a manipulálások, mikor azok, akik azt véghezviszik, azt hiszik, hogy minden szépen az ő elképzelésük szerint megy. Mi a mennyország reakcióképe szerint reagálunk a bennünket egzisztenciálisan érintő vagy sújtó problémákra. Mi megkötözve is szabadok vagyunk.

Ma itt vagyunk egy megcsonkított országban egy szántsándékkal viviszekcióként szétdarabolt nép tagjaként, amelyen mindenki rúg egyet, ha teheti. Mi pedig minderre, mindezt elviselve, azon messze felülemelkedve, a szent szellemvilág – a mennyország - lakóiként felülről tekintünk le Isten kegyelme örök védelmének a mélységes tudatában. Hiszen az Ő kegyelme védelme nélkül nem is léteznénk. Számunkra Isten kegyelme és ereje történelmi ténytapasztalat.

Ez azonban többet is jelent. Feladatot. Erről szólnak alapigéink. Miért őriztettünk mi meg? A válasz erre a kérdésre a fentiek értelmében ez: azért, hogy hirdessük a Jézus Krisztus evangéliumát, amely feladatra Isten bennünket választott ki. Azzal, hogy egész Európa kellős közepére helyezett bennünket. Nyelvünkkel, történelmünkkel, alkotmányos rendszerünkkel. Egyedül. Bennünket a nem-néppé zsugorított népet. Nekünk, és közelebről mondom: nekünk magyar reformátusoknak adta azt a hősi parancsot, hogy itt ebben a közép-európai helyzetben mi hirdessük a Jézus Krisztus evangéliumát minden népnek úgy, ahogy azt a magyar református keresztyénség tudja hirdetni az evangélium intellektuális tisztaságában, a maga szenvedésekben megtisztult élete által, azon keresztül. Kultúrák központi határán állva, azokba magát bele-élve és azok fölé emelkedvén, amire őt Isten történelmében elkészítette. Ezenkívül a világ minden sarkában jelen lévén, a világ minden népe életébe magát bele-élvén. Nagy szavak ezek? Persze, hogy azok, Igehirdetés mindig a nagy horizontok felmutatását jelenti. Nekünk pedig óriási a feladatunk, amelyhez elenyészően kicsik vagyunk. A missziói feladatunk óriási. Nagyobb lett mint valaha volt. Mindnyájan Dávid és Góliát harcát vívjuk. A mustármag példázata a mi útmutatónk. A missziói küldetés pedig nem felkérés, hanem parancs.

Mi egy hadsereg katonái vagyunk. A stratégia világosan meg van adva egészen a Mennyei Jeruzsálemig. Ezen az úton kell menetelnünk. Erre csak azt mondhatjuk: ‘Szólj Uram, mert hallja a te szolgád!’ (I. Sámuel 3:9)

Ámen